

Příbuzenstvo člověka

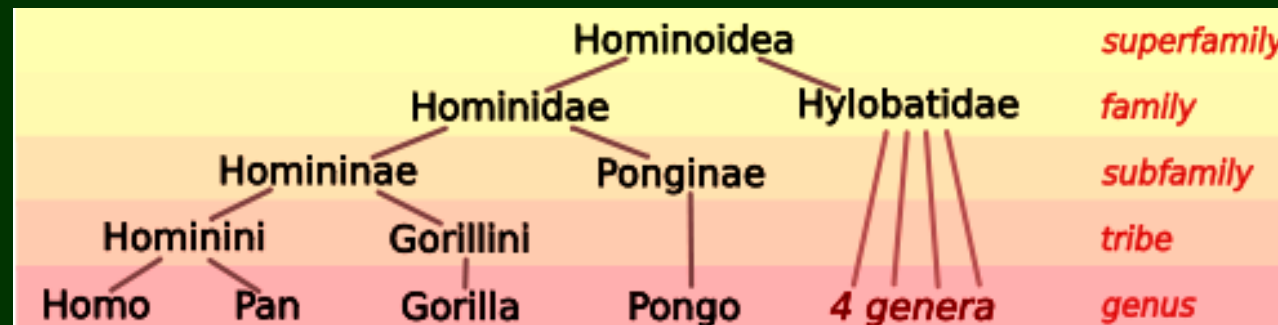
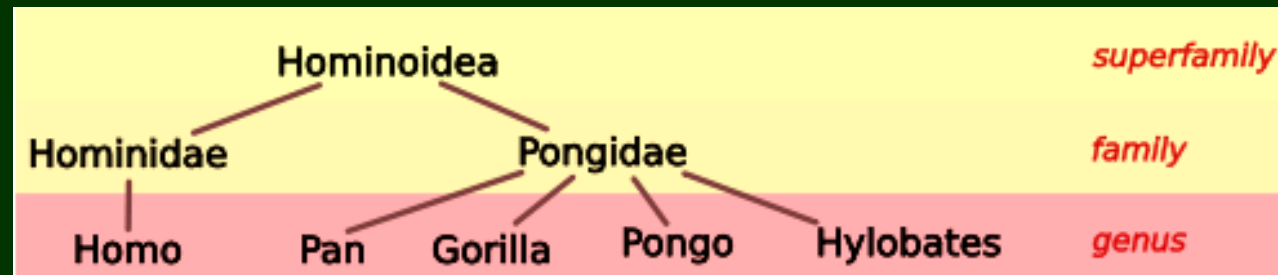

Fosilní hominidi.

Kredit: Sklmsta, Wikimedia Commons.

Hominoidi

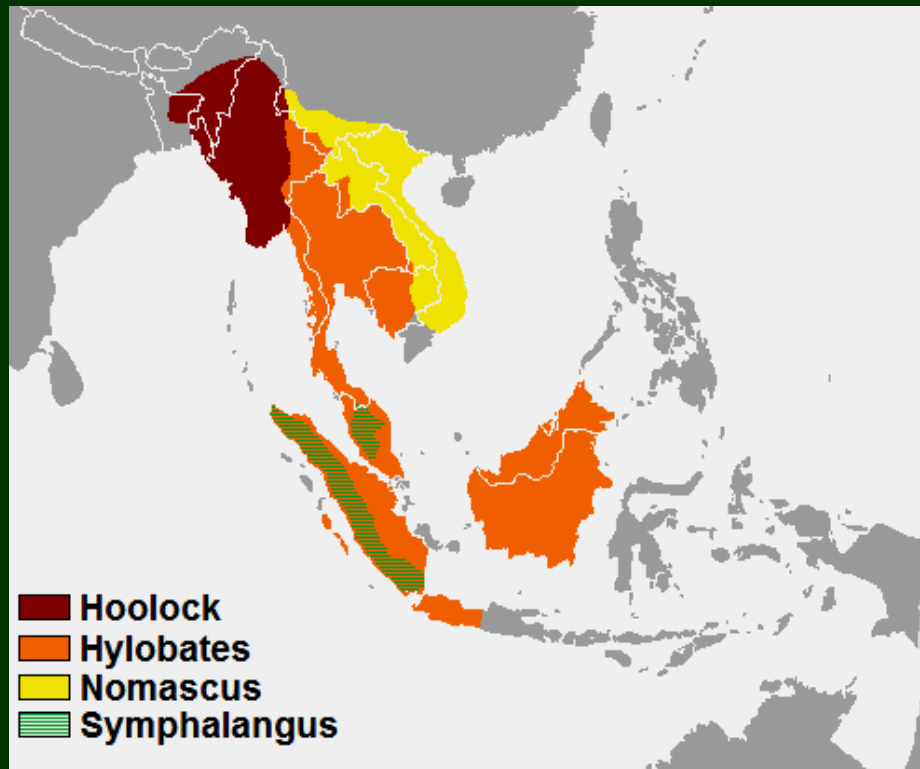
- Hominoidea, skupina v rámci úzkonosých opic (Catarrhini)
- zahrnuje hominidy (Hominidae) a gibony (Hylobatidae)
- před cca 30 mil. lety odštěpeni od zbytku primátů
- dlouhodobá péče o potomstvo, denní aktivita, bez ocasu
- pohyb ve svislé poloze, plošší obličej, větší mozek

Nahoře klasifikace hominoidů do 60. let. Dole moderní koncept.
Kredit: Rursus, Wikimedia Commons.

Giboni (Hylobatidae)

- lehce stavění, hbití, stromoví primáti
- pohyb hlavně brachiací, v závěsu pod větví, drží se prsty
- všežravci, velký podíl ovoce, výrazně monogamní
- 4 rody, 14 druhů, husté deštné lesy J, JV a V Asie

Rozšíření rodů gibbonů.

Kredit: Fobos92, Wikimedia Commons.

Rod Hylobates

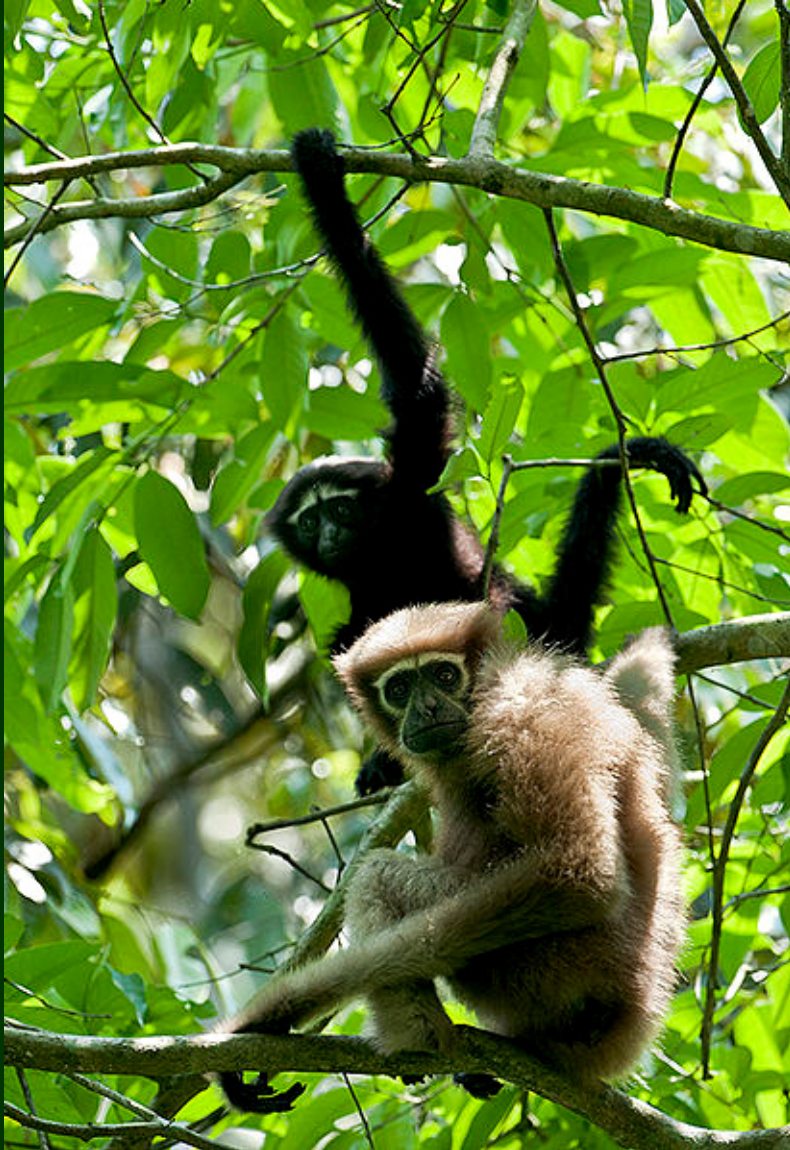
- nejrozšířenější rod, giboni s chromozomy $2n=44$

Gibon lar (Hylobates lar).
Kredit: MatthiasKabel, Wikimedia Commons.

Rod Hoolock

- giboni s chromozomy $2n=38$

Gibon hulok (Hoolock hoolock).
Kredit: Vijaj Cavale, Wikimedia
Commons.

Rod Nomascus

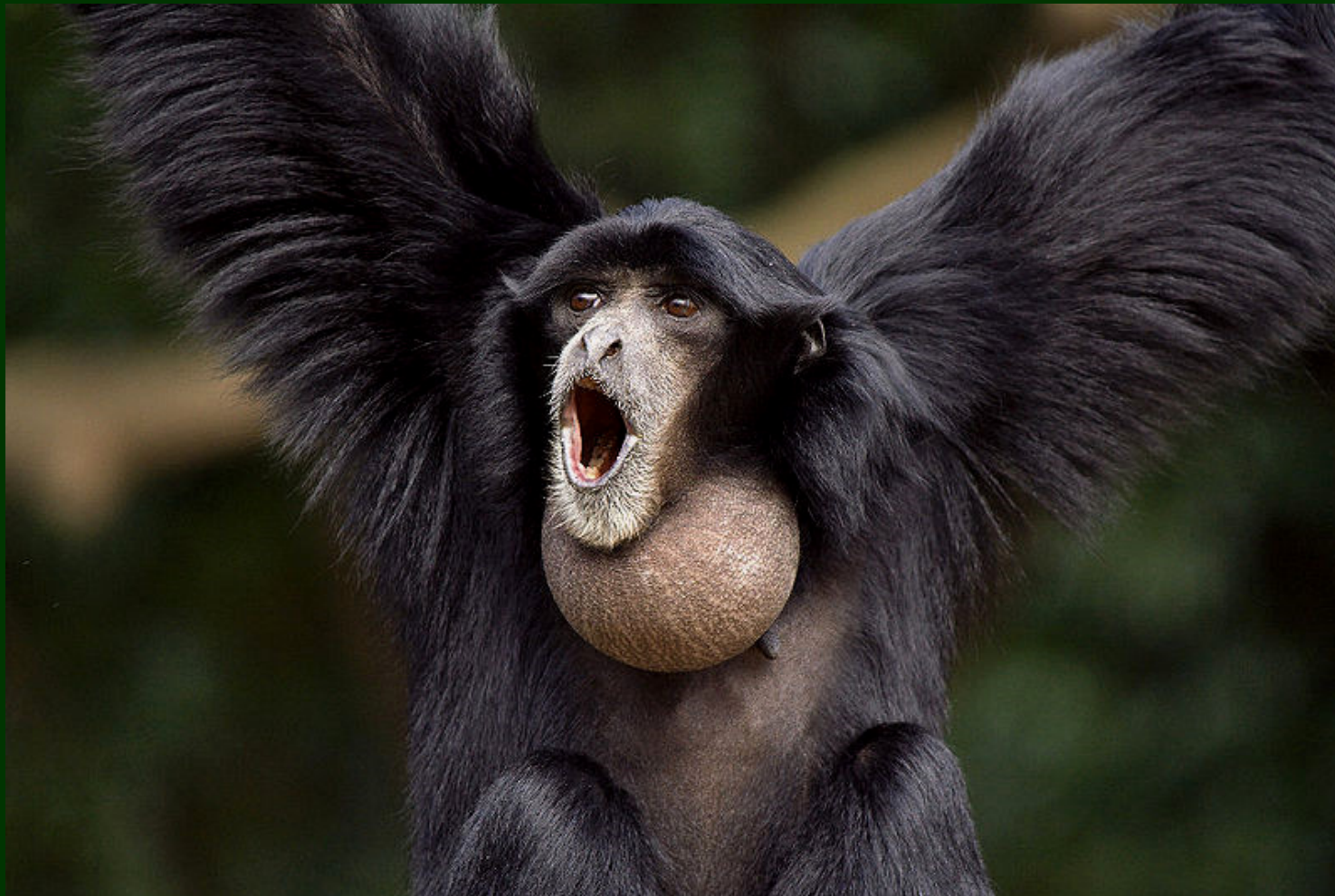
- giboni s chromozomy $2n=52$

Gibon bělolící (*Nomascus leucogenys*).
Kredit: Hasekamp, Wikimedia Commons.

Rod Symphalangus

- jeden druh gibona s chromozomy $2n=50$

Gibon siamang (*Symphalangus syndactylus*).
Kredit: suneko, Wikimedia Commons.

Hominidé (Hominidae)

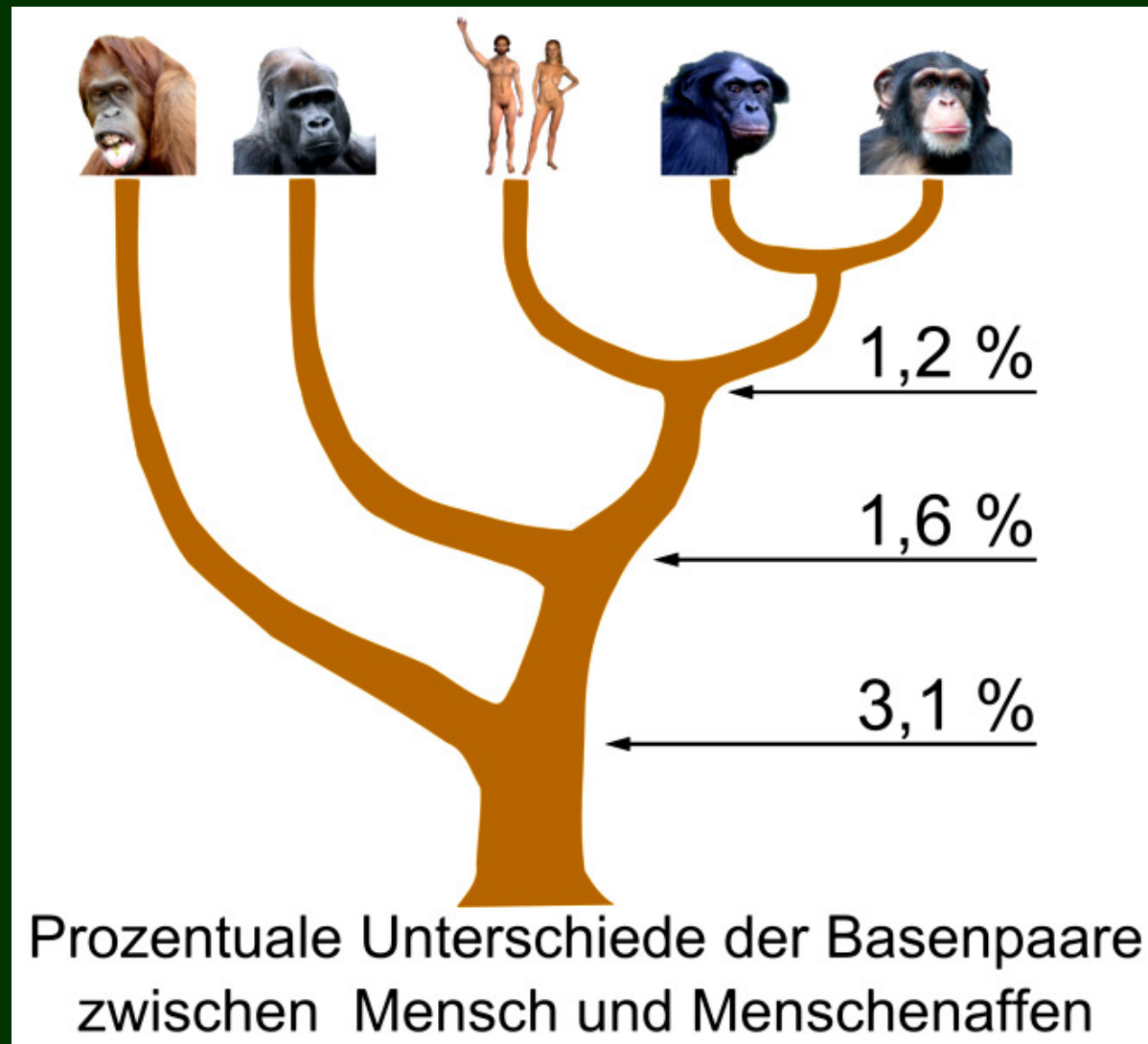
- velcí primáti s velmi dlouhou péčí o mláďata
- používají bipedii a brachiaci
- všežravci, primárně hlavně ovoce
- 4 rody, 7 druhů

Pohled gorily.

Kredit: Kabir Bakie, Wikimedia Commons.

Rozdíly DNA hominidů

Procentuální rozdíly v DNA mezi hominidy.
Kredit: Kuebi, Wikimedia Commons

Orangutani

- největší stromoví primáti, rozptýlené harémy
- používají řadu nástrojů, staví si příbytky na noc
- ovoce 65 – 90 procent stravy, milují fíky
- orangutan bornejský (*Pongo pygmaeus*)
- orangutan sumaterský (*Pongo abelii*)

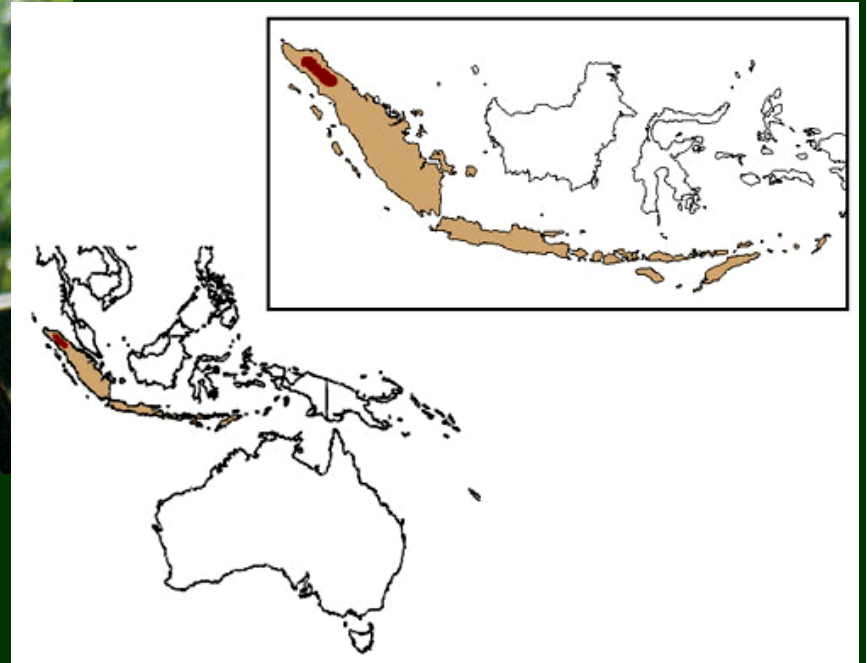
Rodinka orangutanů sumaterských.

Kredit: Jeffery J. Nichols, Wikimedia Commons.

Orangutan sumaterský

Kredit: University
of Wisconsin

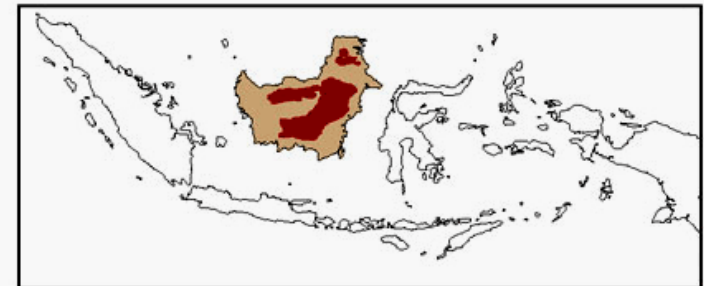
Kredit: Dave59, Wikimedia Commons.

Orangutan bornejský

Kredit: University
of Wisconsin

Kredit: Samuel Luna, Wikimedia Commons.

Gorily

- největší primáti, harémy vedené stříbrohřbetým samcem
- používají různé nástroje
- převážně býložravci, většinu dne tráví jídlem
- gorila západní (*Gorilla gorilla*)
- gorila východní (*Gorilla beringei*)

Rozšíření goril západních a východních.
Kredit: Zoologist, Wikimedia Commons.

Gorila západní

Kredit: Adrian Pingstone, Wikimedia Commons.

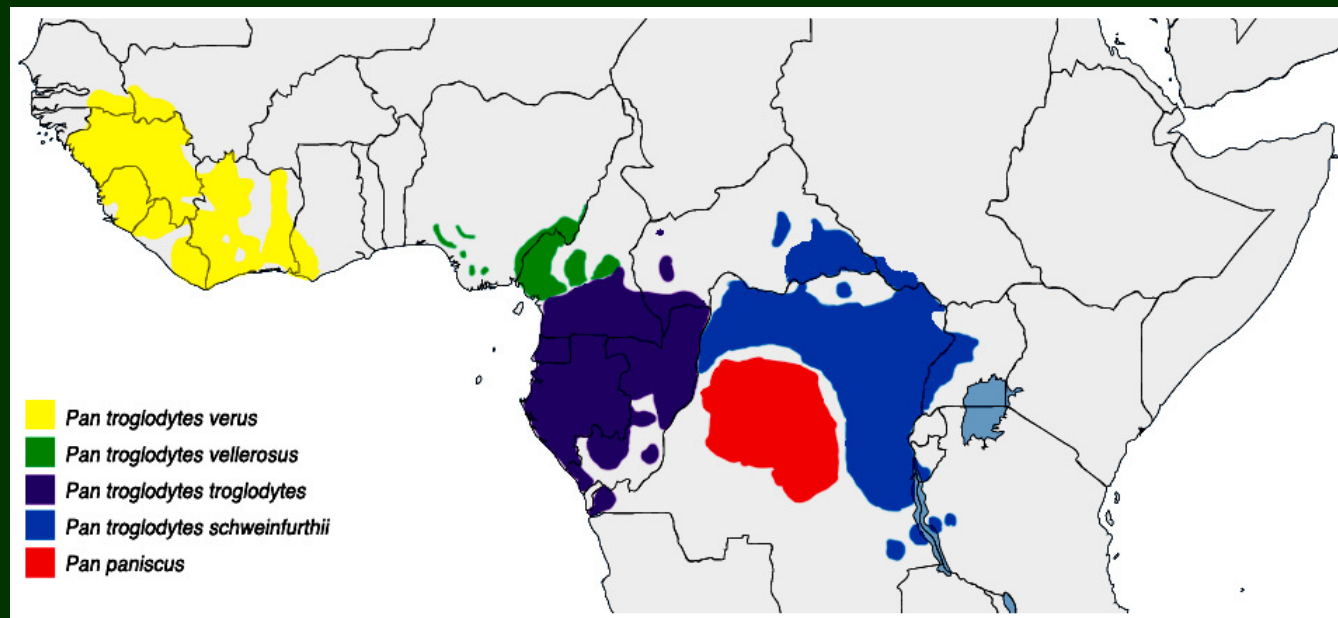
Gorila východní

Kredit: FlickrLickr, Wikimedia Commons.

Šimpanzi

- naši nejbližší příbuzní, etnika s různou kulturou
- před 5-6 mil. let se odštěpili od lidské linie
- používají řadu nástrojů, i z několika částí
- oba druhy stejné morfologicky, ale velmi rozdílné ekologií
- šimpanz učenlivý (*Pan troglodytes*)
- šimpanz bonobo (*Pan paniscus*)

Rozšíření šimpanzů a bonobů (červeně).
Kredit: Cody.pope, Wikimedia Commons.

Šimpanz

Kredit: Thomas Lersch, Wikimedia Commons.

Bonobo

Kredit: Kabir Bakie, Wikimedia Commons.

Člověk

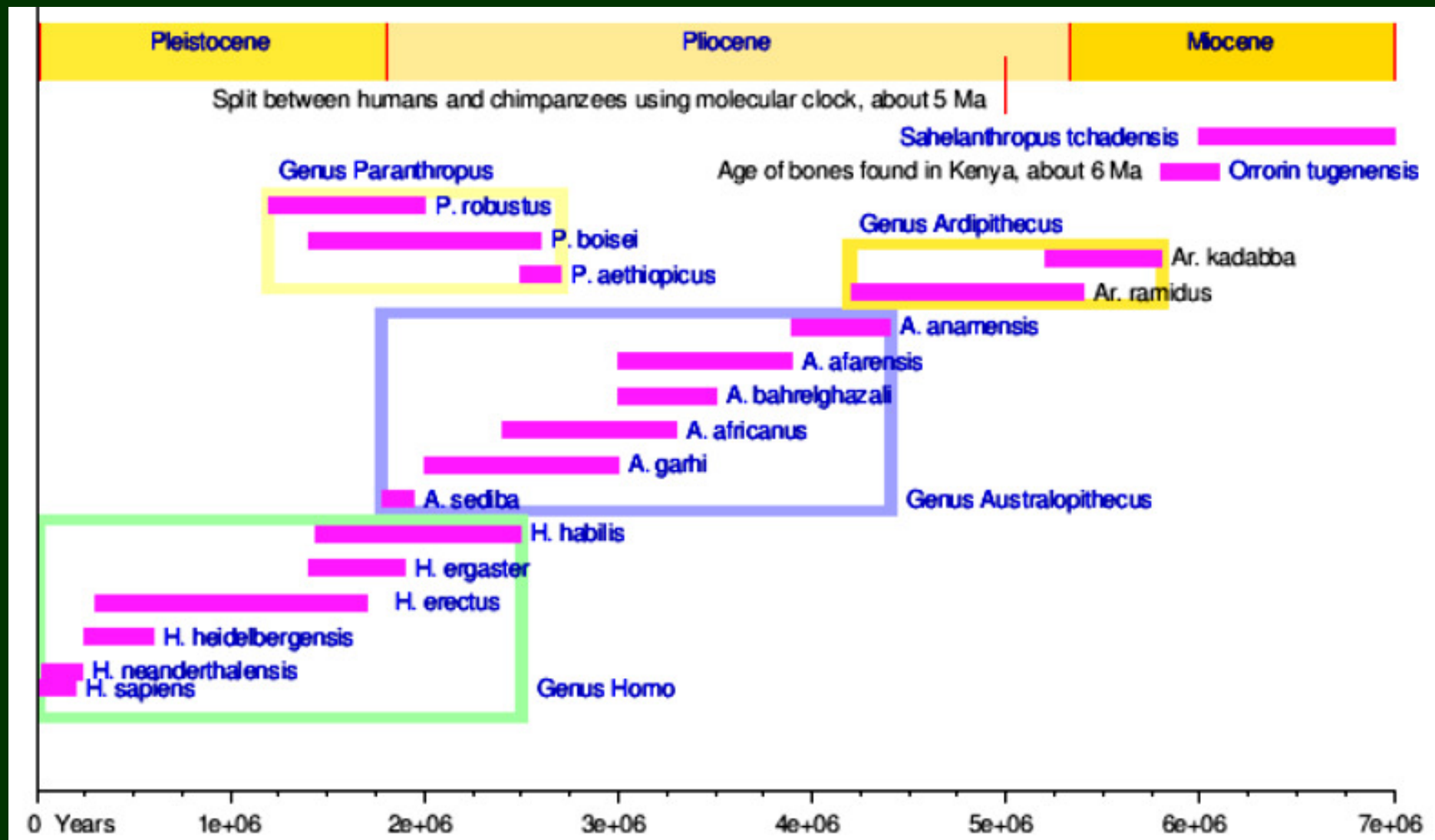

Křovák z Namibie. Kredit: Ian Beatty, Wikimedia Commons.

Papuánec z kmene Huli. Kredit: Nomadtales, Wikimedia Commons.

Druhy lidské linie v čase

Čas v milionech let. Kredit: Wikipedia.

Sahelanthropus

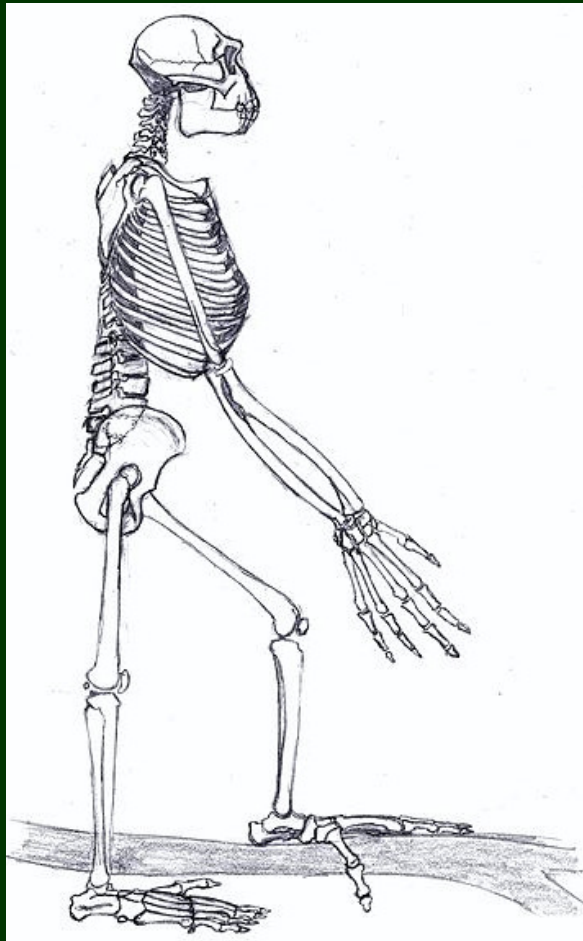
- z pouště v Čadu, stáří cca 7 miliónů let
- pravděpodobně předek lidské linie

Kredit: Didier Descouens, Wikimedia Commons.

Ardipithecus

- svérázný hominid z Etiopie, 4,4 miliónů let
- směs primitivních a pokročilých znaků

Kredit: Ori~, Wikimedia Commons.

Kredit: T.M. Keesey, Wikimedia Commons.

Australopithecus afarensis

- primitivní australopiték, 3,7-2,9 miliónů let
- nejslavnější fosilie – Lucy z etiopského Hadaru

Kredit: 120, Wikimedia Commons.

Kredit: Esv, Wikimedia Commons.

Australopithecus sediba

- pokročilý australopiték, 2-1,8 miliónů let
- nový druh z jeskyně Malapa v Jižní Africe
- blízký rodu Homo

Kredit: Brett Eloff, University of the Witwatersrand,
Wikimedia Commons.

Paranthropus boisei

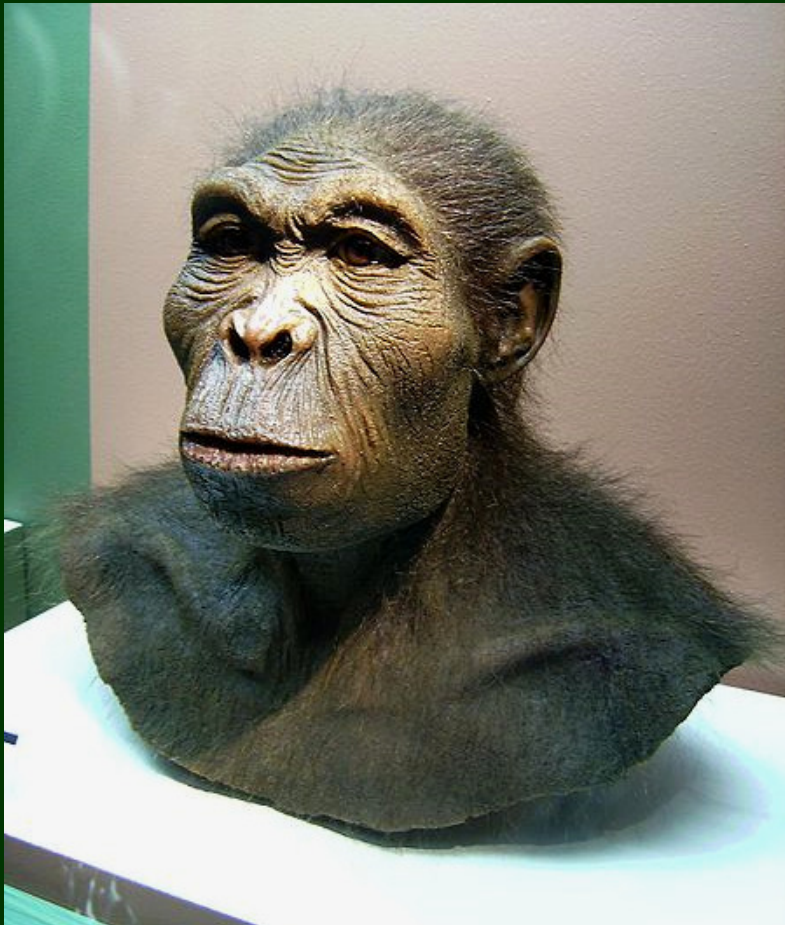
- robustní příbuzný australopitéků, 2,6-1,2 miliónů let
- vegetarián gorilího typu z východní Afriky

Kredit: Lillyundfreya, Wikimedia Commons.

Homo habilis

- primitivní typ rodu Homo, 2,3-1,4 miliónů let
- snad tvůrce kultury kamenných nástrojů oldovan

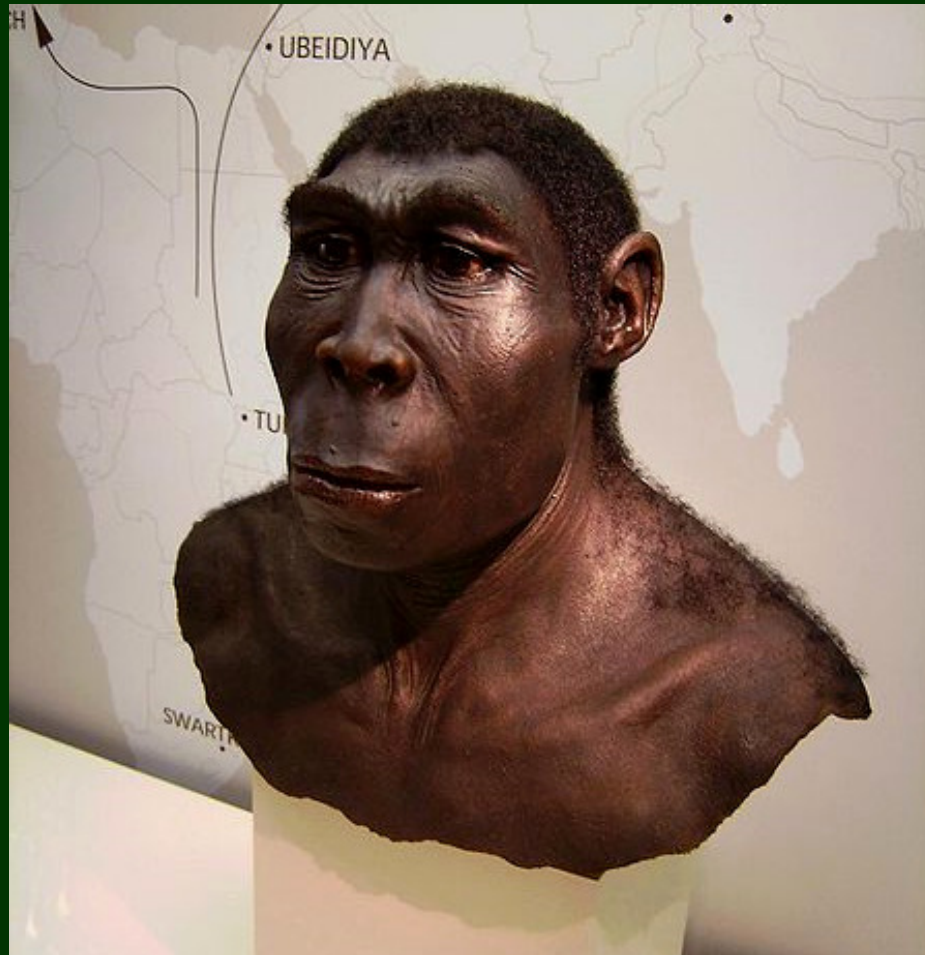
Kredit: Lillyundfreya,
Wikimedia Commons.

Nástroj z oldovanu. Kredit: Locutus
Borg, Wikimedia Commons.

Homo erectus

- robustní, štíhlí lovci, 1,8-0,1 miliónů let
- výrobci kamenných nástrojů, uživatelé ohně

Kredit: Lillyundfreya, Wikimedia Commons.

Homo neanderthalensis

- robustní hominidi, blízcí moderním lidem, 0,6-0,03 miliónů let
- na středním Východě se v malé míře křížili s lidmi

Kredit: Christoph P.E. Zollikofer,
Wikimedia Commons.

Kredit: Lifarn, Wikimedia
Commons.

Naleziště s neandrtálci

Kredit: 120, Wikimedia Commons.

Hobit z Floresu

- Homo floresiensis, zřejmě malíčkový ostrovní druh člověka
- asi odvozený od Homo erectus, 94-12 tisíc let
- metr vysokí lovci obřích krys

Kredit: Peter Schouten.

Kredit: P. Brown, University of New England.

Naleziště hobitů na Floresu

Kredit: Ryan Somma,
Wikimedia Commons.

Kredit: Rosino, Wikimedia Commons.